

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXVII. De Presbytero qui Constantino persuasit, ut Arium & Euzoium
ab exilio revocaret: & de libello fidei ejus, forsitan rectae: & quomodo
idem Arius à Synodo Hierosolymitana iterum susceptus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Κεφ. κε^τ.

C A P. XXVI.

πιεῖ τὸ ἐποτολύμοις νεώδρο μίζας ἔκτισι καντάτινος
ἐν γολγοθᾷ. Εἰ πιεῖ τὸν ἰγκανίου ἀυτῷ.

*De Ecclesia à Constantino Magno Hierosolymis
adificata in Golgotha, deque ejus
dedicatione.*

ΕΝΤΥΤΩ δὲ ἀμφὶ την τείτην σεκάδα
Ετῆς καντάτην τήγεμονίας, ἔξεγα-
δέντρο τὸν εἰεστολύμοις νεώδρο μίζας
κανεκάρχεον, δι μεγαλαζόνεον τεσσαροβίσ-
τα τεσσαροβίστην εἰς τύχον μαστιανός, ἀντρ
τῆς ἀξίας, Βασιλίκος Ταχυγραφοῦ,
ἀπόδημε τῇ σωμάδῳ Βασιλέως ἐπισολεύ,
τασσοκελευομένου ἐν Κάχει τὰ εἰεστολύμα
καλαθεῖν, καὶ τὸν νεώδρον κατιερῶσαι τέτο
κατιερῶσαι Βεβέλευμάρ, ἀναγκαῖον ἐνό-
μοις περτερον ἐν τυρῷ σωματίονας τῆς
ἐπισκόπους, διατίναι τὰς περ; ἀλλήλες
διαφορές. Υπτωτὴ κακαταρμύρες διχονίας
καὶ λύπης, ἐπὶ της αφίέρωσιν τὸν νεώδρον χωρί-
σαι περσφορον γῳ ἐναὶ τοιαύτῃ πανηγύ-
ριτιν ομόνοιαν τῶν ιερέων· καὶ οἱ μηδέποτε
εἰεστολύματα, καὶ τὸν ναὸν κατέρρεσαν, καὶ
θαύτοσαλεῖνα τοῦτο τὸ Βασιλέως κειμήλια
τε καὶ ἀνατίματα, αἱ εἰσόπη νῦν ἐν τῷ δετῷ
καὶ σκύψιναντα, καὶ πολὺ παρέχειν αὐ-
τοῖς θεωρήσις, τολμείεις καὶ μεγέ-
θείεικα· ἐξ ἑπέντε δὲ ἑταῖρον ταῦτην ἐορ-
τῶ λαμπρῶς μάλα αὔγη ἡ τῶν ιεροτολύ-
μη ἐκκλησία· ὡς καὶ μνήσθε ἐν αὐτῇ τε-
λεῖ, καὶ ὅλῳ πιεράς ἐφεξῆς ἐκκλησία-
νι σωμάτιον τὸ τολλάς χεδὸν ἐν πάσῃ τῇ
φύσιον, οἱ καθ' ισορίαν τῶν ιερῶν Σπάνω,
πάθειν σωμένεχεστον τὸν καμένην ταύτης
πεταγήνεσσι.

D

Κεφ. κε^τ.

C A P U T XXVII.

*De Presbytero qui Constantino persuasit, ut
Arium & Euzoium ab exilio revocaret: & de
libello fidei ejus, forsitan recte: & quomodo
idem Arius a Synodo Hierosolymitana sit
rum suscepimus est.*

ΤΗΜΑΤΑ δὲ καμέος λαβόμφροι οἱ τα-
δέσια φρονεῖν τῶν ἐπισκόπων, ἐσπά-
δαται θνέται ἐν ιεροσολύμοις σωμάδοι,
καὶ κανανίας αἵτις μελαδονῆσαι καὶ διζωίω-

προσεδίχειν.

E Odem tempore Episcopi qui op-
inionem Arii sequebantur, tempus
idoneum nacti, Synodus Episcoporum
Hierosolymis fieri curarunt, & Arium
atq; Euzoium in communionem recipi.

P p p ij

Quam rem ut aggredierentur, hujusmodi occasione adducti sunt. Presbyter quidam erat, sororis Constantini familiaris, opinionum Arii laudator. Et initio quidem ipsum talia sentire nemo norat. Ubivero processu temporis familiarior factus est Constantiae, hoc enim nomen fuit sororis Constantini, sumptuaria fiducia, libere cum ea loqui cœpit, & conqueri quod Arius insulte patria exularet, & quod per invidiam ac privatam similitatem, ab Alexandro Alexandrina Ecclesiæ Episcopo Ecclesiæ ejectus esset. Nam cum Alexander, inquit, videret illum magnopere probari multitudini, emulacione adversus eum exaruit. Hæc vera esse credens Constantia, quamdiu quidem superstes fuit, nihil novi molita est adversus Nitænae Synodi decreta. Postquam vero in morbum incidit, ex eo se morituram suspicata, fratrem qui ad ipsam venerat rogavit, ut extremum beneficium sibi tribueret, quocunque ab ipso postulavisset. Postulavit autem ut supradictum Presbyterum in familiaritatem recipere, eique tanquam recte de divinitate sentienti, fidem haberet. Nam se quidem mori ajebat, nec amplius ullam vitæ curam gerere: ipsius autem causâ metuere, ne quid mali ex ira Dei patiatur, & aut ipse in privatam incidat calamitatem, aut Imperium turpiter amittat, propterea quod justos ac bonos viros, quorundam suggestione inductus, perpetuo exilio insulte damnasset. Ex eo tempore Imperator Presbyterum inter familiarissimos habere cœpit: concessaque ei fiducia & loquendi libertate, collocutus cum illo de rebus quæ à sorore ipsi mandatae fuerant, causam Arii denuò ventilandam esse censuit: seu quod opinabatur calumnias illas veras esse, seu ut sorori suæ gratificaretur. Nec multo post Arium ab exilio revocavit, & quam de Deo teneret fidem, scripto prodere eum jussit. Ille novitatem verborum, quæ prius excogitaverat, devitans, aliam expositionem contextuit, verbis usus simplicioribus, & quæ sacra Scripturae familiaria sunt. Jurejurando etiam affirmavit ita se credere, & ex animo ita sentire, nec aliud præterea quidquam in mente habere. Sic autem se haber expositio.

επαρρησταν ἐ ταῦτα καὶ περφασι τοις προσεύτερος πεντηκοντάδεσιν σιλέως, επανέντον τῶν δρεσίδομάτων καὶ οὐδὲ πολλοὶ προσελθόντες, οὐδέποτε ξανθὸν καλέσοντες καντικαντον γένος οὐδεμιαν φέροντες, μηδικαῖς αρδοντες πατέρειαν οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας ἐκβεληθῆντες, διοι φθονοις ιδιαῖς εχθραῖς ἐκβιοντένται τοῦτο αἰλεξάνδρου τοῦ ἐπιρροπλογαντοῦ τοῦ οὐλεξανδρείαν οὐκονιμένην γένος, εφη, προπλάντερον ὄρων αὐλήν, εὐηλάσιπνοντες αἰλεξανδρείαν πατέρειαν καντικαντον, οὐδὲ μὲν φέρειν εφθασε τελεσθένται τῶν τοις οὐκονιμέναις επεὶ ἐ νόσῳ αθετήσετε, κακοφεράτο τελευτᾶν οὐδὲ τασαγρόμυρον αἰλεξανδρείαν τὸν αἰδελφὸν, ἐκέλευσε τελευταντον δέναι καρδιάν, λεῦν ἀντικοστενούσιον εἴδητο γα κατονέχειν τὸν εἰενεύεντον ταρεσεύτερον, τοις δρεσίδομάτος εξαλούσιον, πεντηκοντάδεσιν τοῦ θεοῦ, πεντηκοντάδει τοῦ μὲν γένος φοιτησάδε, οὐδὲ λοιπὰ τοῖς οὐτοις θεοις επανέλθειν φεονταί, τοῖς διαρρώδειν, μὴ τι πάσιοι τοῦ θεούντων, τοῖς κακώς προφέταις, ή τοῖς ιερουργονταίσι, αἰτοβαλοντες επειδικαιεις, εφη, οὐδὲ αἰδεσας αἰδίκας πειδεῖς τοισιν, διδύοις εἰζημιώσεν, εἰλούτενό βασιλεὺς οὐτοις διελέθησε τὸν πρεσεύτερον τοῖς τοις παροποιασιν αἴτων μελαδός, οὐδὲ κακοσανεισειν ὡν σιελείατος οὐδελφον, αἰτηγορίαν πάλιν πειραματικῶντον καὶ τὸν αἴτον, οὐδὲ κακός, οὐτοποίας αἰλητοῖς εἴναι τοις διαλόγοις, η τοῦ αἰδελφοῦ καρδιόμενον, εἰσεκτομένον τοις εραΐοις ελοις χειροδάμενον, οὐδὲ σέκον ωμοσα, μηδεπιειδεν, εἰτε νενταιτα φρονεῖν, εἰπειδεν οὐκονιμένον τοῦτο ταῦτα: εχειαδο-

*Religiosissimo Deique amantissimo Domino
nostro Imperatori Constantino, Arius
& Euzoio Presbyteri.*

Τῷ διστομάτῳ οὐ θεοφιλεσάτω δέσποτην· Α

μῶν κακούνιψ, ἀρδος ἐς δύσιος πρεσβύτεροι.

Καθώς προσεταξεν οὐ θεοφιλές σε δύστοι,

δέσποται βασιλές, εἰπε θέμετα τὸν θεόν πάτερνον

ἴγερθως ὄμολοις μενέπιον δεεύτερη πισθίν,

καὶ οἱ πάντες οἱ σὺν ήμῖν, ὡς ὑπότελοιαι πι-

σθομενεῖς εἴναι θεοῖν, τοιᾶς εγκατέχεσθοεα.

καὶ εἰς κύριον ιστενεῖν τὸν ϕοῖς αὐτούς, τὸν Ιη-

σοῦ περ πάντων τῶν αἰώνων γενενημένον θεον

λόγον, δι' ἧς πάντας εἰχθέσθωσαν, οὐ τε οὐδὲν οὐδὲν

εἰπεν γῆς τὸν ἐλεύθολον εἰς σάρκα αναλαβόν-

τα, εἰ παθόντας καὶ αναστάντας, καὶ ανελθόντας εἰς

τὰς θεονεκτής πάλιν εέχομενον καὶ εἰναγόντας

χρηστούς. Εἰς δέ γιον πνομάλας, Σαρκος ανά-

σταυνης εἰς γάντις μέλλοντος αἰώνος, καὶ εἰς βα-

σιλεάν θεατῶν, καὶ εἰς μίσην ἐκκλησίαν καθο-

λητον τῷ θεῷ, την διποτεράτων εώς περιστων·

τάπτων τὴν πίστιν παράληφαμεν εἰς τῶν αὐτο-

ων θεαγένειων, λέγοντος τούς κυρίους τούς εἰσαγό-

μανθητας, πορευθεντές, μαθητεύσατε πάντας

τούς. Βατιζόμενοι διηγέρετε τὸ δόγμα τοῦ πα-

τοῦ εἰς θύμην, καὶ εἰς τὸ μελέστημέσας διὸ

απαλλέμενος τὸν διστομάτον, θεοφιλεσάτω

καὶ βασιλές, ἐκκλησιαστικές ήμας οἵτας, καὶ

πιστὸν ἐτοφεύματα τὸν ἐκκλησίας κατά τὸν

αρινγεφῶν εχοντας, ἐνεργεῖμας διὰ τὸ ει-

εντοξεύσας καὶ θεοσεβεῖς διστομάτος τῇ μητρὶ

μητρὶ ἐκκλησιαστικῇ διλαδόν, ασημεμένον τὸν

εὐποτεῖσαν καὶ τὸν ἐπιτηματονοφειο-

λογονίν ιανομένης καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν αἴλ-

λων εἰρηνούσιν, Τάσσοντες δικαστέρες τὸ

έργοντες τὰ καὶ εὐτεβεῖς βασιλείας, καὶ πανδός

τὸ γέρασα, κοινῇ πάντες ποιώμενα ταῦτα τὸ

πίστιον τὸν γραφήν, οἱ μὲν ἔλεγον τεχνικῶς

συκεῖσθαι, καὶ τὸ δοκεῖν τοῖς ρητοῖς διατηλασθεῖ-

συμφέρεισθαι, οἱ δὲ εἰπεῖσθαι, καὶ περὶ τοῦ

ἐπιτηματοῦ εἶπεν, καὶ περὶ τοῦ εκατέρων

διανοστατῆτας ἐκκλησιαστικῶν οὐτολαβεῖν

τὸ βασιλεῖς, αὐτοπλογία δοξάζειν σέργειον

τοκεῖσθαι τοῖς εἰς ημαῖς συνεληλυθοσιν,

Sicut præcepit Deo charissima pietas tua, Domine Imperator, fidem nostram exponimus, scriptoque profitemur coram Deo, nos & illos qui nobiscum sunt, ita credere, uti subiectum est. Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem; Et in Dominum nostrum Iesum Christum, filium ejus, qui ex eo genitus est ante omnia facta sunt, quae in celo & quae in terra: qui descendit & incarnatus est; qui passus est & resurrexit & ascendit ad celos: & iterum venturus est, ut judicet vivos & mortuos. Et in Spiritum sanctum: in carnis resurrectionem: & in vitam venturi saeculi, regnumque celorum: & in unam Catholicam Ecclesiam Dei, quam a primis cardinalibus ad ultimos usque terrarum fines porrigitur. Hanc autem fidem ex sanctis Evangelii acceptimus, Domino discipulis suis dicente: Ite & docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Nisi autem ita credimus, & nisi vere suscipimus Patrem & Filium & Spiritum sanctum, sicut omnes Catholica Ecclesia & scripturarē docent, quibus per omnia credimus, Iudex noster sit Deus nunc & in futuro iudicio. Idcirco pietatem tuam rogamus, Deo charissime Imperator, ut, cum Ecclesiasticis simus, & fidem ac sensum Ecclesiae sanctarumque scripturarum teneamus, per pacificam ac religiosam pietatem tuam uniamur matrem nostram Eccleſie, sublatis videlicet quaestionebus ac disputationibus superfluis, ut & nos & Ecclesia, mutuam inter nos pacem servantes, solennes preces pro pacato & religioso imperio tuo, & pro universa stirpe tua, simul omnes ad Deum fundamus. Hujus fidei expositionem nonnulli quidem callide conscriptam esse asseverabant: & specie quidem verbis differre: revera tamen cum Arii doctrina consentirejuxta sensum verborum, quae licentiam dabant in utramque partem vergendi, & eoque velles modo ipsa intelligendi. Imperator vero Arius & Euzoium idem cum Episcopis qui Nicæa convenerant,

sentire arbitratuſ , maximam ex ea re A-
cepit voluptatem . Neque tamen id ſibi
arrogavit , ut eos ipſe in communionem
fufciperet ante examen ac judicium eo-
rum , quorum id jus pontificiumque
erat juxta Ecclesiā legem . Eos igitur
mittit ad Epifcopos qui tum temporis
Hierosolymis erant congregati : ſcribit-
que ut fidem ab illis expofitam exami-
narent , & benignam de illis ſententiam
ferrent , ſive recte ſentire , & per invidiam
opprefſi fuiffle viderentur : ſive nihil ha-
bentes quod de prolatō in ſe judicio
conquererentur , resipiuffent . Itaque oc-
cafionem naſti hi qui jam pridem iſta
machinabantur , prætextu Imperatoris
literarum , in communionem eos fufcep-
perunt . Quo factō literas ſcripſere , tum
ad ipsum Imperatorem , tum ad Ale-
xandrinam Ecclesiā , & ad omnes Epi-
ſcopos & Clericos per Ægyptum & Li-
byam ac Thebaïdem conſtitutos : hor-
tantes ut libentibus animis illos recipie-
rent , cum & Imperator rectam eſſe il-
lorum fidem teſtatus fuiffet , quam qui-
dem Epiftole ſuæ ſubjecerunt ; & uni-
verſa Synodus Imperatoris judicium
comprobafſet . Et haec quidem Hiero-
ſolymis ingentis studio aēta fuit ad hunc
modum .

Caput XXVIII.

*Epistola Imperatoris Constantini ad Synodum
Tyri: & de exilio sancti Anastasii per
factionem Arianorum.*

Porro Athanasius fuga elapsus ex urbe Tyro, venit Constantinopolim. Et Imperatorem adiens, coram Episcopis qui ipsum condemnaverant, de iuratis sibi illatis conquestus est: simul que petiit, ut quæ in urbe Tyro judicata fuerant, sub conspicu principis examinarentur. Quam obrem Constantinus cum hanc petitionem æquissimam esse censueret, ad Episcopos Tyri congregatos scripsit in hunc modum. Equidem nefcio, quænam sint à Concilio vestro cum tumultu ac procellâ judicata. Videtur ramen turbulentâ quadam confusione veritas quodammodo fuisse perversa, dum vos ob mutuam inter vos contentionem, quam quidem insuperabilem esse vultis, ea quæ Deo accepta sunt, minime perspicitis. Verum

ενι Ηλιοταξία CONSTANTINUS.
Ὥη τὰ περίγματι· & μὲν ἐντὸν ἐπέγραψεν,
εἰς κοινωνίαν αὐτὸς δέξαμεν αὐτόν, τῷ καὶ
τεωρεῖς καὶ δοκιμασίας τῶν τέττανικειών, καὶ τὸ
όνμον τῆς ἐκκλησίας τάξιμη δὲ αὐτὸς
πρέστης ἐν ιεροθέλυμοις Τέτε συνελθόντες
επισκόπους, γράψας σκοπιμήσιαν αὐτὸν
τὴν ἔκθεσιν τῆς πιστεως· φιλάνθρωπον γῆγεν
φον ἀνεγκεῖν ἐπ' αὐτοῖς τὴν σύνοδον, πή τε ἐρ-
γάστης Φανεῖς δέξαρχοντος, καὶ Φεόντης χαρι-
τεῖσθαι λαβαριθέντες, πή τε μηδὲν ἔχοντες μεμο-
δης τοῖς οἴνοις ἐπ' αὐτοῖς κεκριμένοις, μεμ-
λυτοῖσιν καρέψεις δὲ λαβόμενοι, πάλιν τοῦτα
σπερδάρχοντες, προφάστη τῶν βασιλέων
γραμμάτων δέξαντο αὐτὸς εἰς κοινωνίαν
οὐτε τετοπίσαντο, αὐτῷ τε τῷ βασιλεῖ γέγρα-
ψαν, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀλεξιανὸν δέξαντας, καὶ το-
ιανα τὴν αὐγυπτίον καὶ θιεῖαδα καὶ λεύκην πέπισ-
ποις καὶ ληρικοῖς, πλευραὶ δυτάμενοι τρεψί-
μως αὐτὸς δέξαμεν, ὡς καὶ τὰ βασιλέως μη-
τρούσαν. Ορθὴν ἔναι τῶν αὐτῶν ταῖσιν, τῇ
οἰκείᾳ ἐπιτολῇ ὑπέταξαν, Τέτε συνέδεσ-
ψι φιταμέρης τῇ τε βασιλέως κείσθησαν
μηνῶδες ἐν ιεροσολύμοις ἐπιπλάσθησαν.

$K \in \Phi$, x, y' .

¹ Επιστολὴ βασιλίως καὶ αὐτίκη πρόστιλος τίθεται
καὶ εἰσερχεται ἀγέια αὐτοφύει ἀπὸ τῆς οἰκουμένης
τῆς ἀρεταῖαν.

Α Θανάσιος^{Θ.} δὲ φεύγων ἐκ τῶν, τοι
κωνσταντίνε πόλιν ἦλθε καὶ προσέβη
κωνσταντίνων βασιλεῖ, ἀπέποικια πάπεδον
εποίησε, παρεγνήσας τὸν καθαδικαστήν αὐτὸν
ἐπισκόπῳ καὶ εἵδε ἐποτῶν τὸν τύρφην κεκρυψε
θύμεας τὴν ἔξτασιν ἐπὶ αὐτῷ βασιλέαν
Κωνσταντίνο^{Θ.} δὲ βλόγον ἔνια δικηρά
τὴν αἴτησιν θέδε ἔξειρα ψυχὴν τοὺς εἰν τούτῳ σπουδαῖο
θεσμοὺς επισκόποις· Εγὼ μὲν ἀγνοῶ, τοιούτοις
τὰ ὑπὸ τῆς ἡμετέρεας συνόδοις μήτε θρόνος
καὶ χάριμον^{Θ.} κριθέναις δοκεῖ δὲ πατέρων
ταραχώδες ἀταξίας ή αἰνῆτα δι-
σεργάθαι, υμῶν δηλαδὴ διὰ τὴν πορείαν της
πέλασέρερεχείαν, τὴν αἰνῆτον εἶναι βελτίων
Α τῷ δεωρέας δρέσκοντα μήτε συνορέων αἰτε-